

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich w ramach inicjatywy JESSICA

Rewitalizacja ze względu na kompleksowy charakter wymaga też dużo większych nakładów finansowych. Dzięki członkostwu w Unii Europejskiej (UE) przed jej państwami otworzyły się też możliwości uzyskania dodatkowych środków na ten cel. W latach 2007-2013 zdecydowano się przetestować zastosowanie instrumentów zwrotnych i tym samym zwiększyć możliwość dostępności do kapitału na rewitalizację, poprzez uruchomienie inicjatywy JESSICA. Dotychczasowe doświadczenia w stosowaniu finansowych instrumentów zwrotnych służących realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych są niezadowolające. Ta wysoce efektywna pod względem finansowym metoda wykorzystania środków polityki spójności nie zawsze prowadzi do osiągnięcia równie pożądaných rezultatów w wymiarze społeczno-ekonomicznym. Często zakres realizowanych projektów ogranicza się do inwestycji infrastrukturalnych, a tym samym nie uwzględnia kompleksowego charakteru procesu rewitalizacji jako całości. Efektem tego typu działań są rozwiązania, które z jednej strony przyczyniają się do poprawy zasobów infrastrukturalnych, ale z drugiej – nie rozwiązują problemów społecznych i przestrzennych. Te z kolei mogą się nawarstwiać i powodować utrzymywanie się stanów kryzysowych.

W odpowiedzi na zauważone problemy rewitalizacji oraz konieczność spełniania przez projekty rewitalizacyjne wymogów oddziaływania ekonomicznego, społecznego i przestrzennego postawiono hipotezę, że działania podejmowane w ramach instrumentu JESSICA w największym stopniu realizują aspekt ekonomiczny rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich. Założono też, że proces rewitalizacji wymaga kompleksowego wsparcia oraz zintegrowanego podejścia do rozwoju oraz, że powinien on opierać się na skoordynowanych działaniach podejmowanych przez wielu interesariuszy polityki miejskiej. Celami projektu jest (1) określenie charakteru rewitalizacji obszarów miejskich w kontekście tzw. podejścia zintegrowanego, (2) ocena działań i narzędzi wykorzystywanych w ramach inicjatywy JESSICA w porównaniu do modelowego podejścia do rewitalizacji obszarów miejskich obejmującego trzy wymienione wymiary, sprawdzenie skuteczności inicjatywy JESSICA oraz stopnia realizacji unijnej polityki miejskiej, (3) ocena dotychczasowych rozwiązań w wybranych miastach Europy z punktu widzenia modelowego podejścia do rewitalizacji oraz (4) sformułowanie rekomendacji dla praktyki, a w szczególności dla realizacji polityki miejskiej UE.

Metodologia wykorzystywana w projekcie łączy podejście jakościowe i ilościowe. Początkowy etap badań obejmował wstępny przegląd literatury i wstępną analizę studiów przypadków (woj. wielkopolskie). Na tej podstawie sformułowano pierwsze wnioski oraz opracowano plan prac badawczych. Zastosowane metody będą obejmować rozszerzony przegląd literatury, analizę aktów prawnych w krajach i regionach, wybranych do badania (Polska - 5), na podstawie których zostaną przygotowane kwestionariusze, a następnie przeprowadzone zostaną wywiady. Sformułowanie rekomendacji dla polityki nastąpi na podstawie wyników modelu, dla opracowania którego wykorzystane zostaną narzędzia analizy przestrzennej w połączeniu z wielokryterialnymi metodami optymalizacji decyzji.